

Sikkert Nyt

NYHEDSBREV FOR SIKKERHEDSREPRÆSENTANTER I DANSK METAL. NR 4. NOVEMBER 2008

Dig og din sikkerhedsrepræsentant

Dansk Metal har 2450 tillidsrepræsentanter og 3801 sikkerhedsrepræsentanter, som har valgt at bruge tid og kræfter på at skaffe deres kolleger bedre løn- og arbejdsforhold. Når du har modtaget dette nummer af Sikkert Nyt med posten, er du sandsynligvis en af dem. Men mange sikkerheds- og tillidsrepræsentanter oplever indimellem, at det er svært at få opbakning til det faglige arbejde – ikke kun fra deres arbejdsgiver men også fra kollegerne, og uden opbakning eller forståelse fra kollegerne bliver det betydeligt sværere at skabe fælles forbedringer.

I dette nummer af Sikkert Nyt gennemgår vi sikkerhedsrepræsentanternes opgaver og deres muligheder for indflydelse gennem sikkerhedsorganisationen. Det skulle gerne give kollegaerne et klart billede af, hvordan de kan hjælpe til i sikkerhedsarbejdet og få løst deres arbejdsmiljøproblemer, men det kan måske også give dig mulighed for at vur-

dere, om du bruger dine kræfter og din tid fornuftigt i dit sikkerhedsarbejde. Vi gennemgår også arbejdsgivernes, arbejdsledernes og de ansattes pligter i arbejdsmiljøindsatsen. Det er jo ikke kun sikkerhedsorganisationen, som skal gøre en indsats for et bedre arbejdsmiljø!

Der er stadig mange virksomheder, som mangler sikkerhedsrepræsentanter – enten fordi der ikke er ret mange ansatte på arbejdspladsen, eller fordi der ikke er nogen medarbejdere, som vil stille op til valg fx i en afdeling på virksomheden, og så er der selvfølgelig alle de små virksomheder, hvor der ikke er krav om sikkerhedsorganisation. Dansk Metal så gerne, at der var flere medlemmer, som påtog sig hvervet som sikkerhedsrepræsentant. Måske kan dette nummer af Sikkert Nyt tegne et mere nuanceret billede af, hvad hvervet indebærer. Hæng det op på arbejdspladsen, så dine kolleger kan se det.

DANSK METAL

Sikkerhedsrepræsentantens hverv

Sikkerhedsrepræsentanten repræsenterer sine kolleger over for ledelsen i arbejdsmiljøspørgsmål, og sikkerhedsrepræsentanten samarbejder ofte med tillidsrepræsentanten om at forbedre arbejdsforholdene.

Sikkerhedsrepræsentanten bør især bruge sin tid og energi på at:

- Indsamle oplysninger fra kolleger om deres arbejdsmiljøproblemer og om mulige løsninger
- Sørge for, at arbejdsmiljøproblemerne bliver registreret i virksomhedens APV

- Drøfte mulige løsninger med arbejdslederen i sikkerhedsgruppen
- Sammen med arbejdslederen kontrollere at arbejdsmiljøforholdene er i orden

- Informere kollegerne om de initiativer, sikkerhedsorganisationen tager for at forbedre arbejdsmiljøet
- Følge op på, at tidsfristerne i APV'ens handlingsplan bliver overholdt
- Sætte sig ind i nye regler og ny viden om arbejdsmiljøet på virksomheden
- Deltage i sikkerhedsorganisationens møder

Sikkerhedsrepræsentanten bør jævnligt snakke med kollegerne om arbejdsmiljøproblemerne og hvordan de løses. Så ved kollegerne hele tiden, hvad der gøres for at forbedre arbejdsmiljøet, og sikkerhedsrepræsentanten ved, hvilke arbejdsmiljøspørgsmål der er vigtige for kollegerne.

Sikkerhedsarbejdet foregår i arbejdstiden, og hvis du er i tvivl, om du bruger din tid og energi på de rigtige opgaver, kan du prøve at registrere den tid, du bruger på opgaverne nævnt ovenfor, fx løbende over en måned.

Pligter og opgaver i arbejdsmiljøarbejdet

Ansattes pligter

- Du skal deltage i samarbejde for et bedre arbejdsmiljø
- Du skal medvirke til, at arbejdsmiljøet er i orden i dit arbejdsområde
- Du skal fortælle din sikkerhedsrepræsentant, din arbejdsleder eller din arbejdsgiver om fejl eller mangler i arbejdsmiljøet, som du ikke selv kan rette
- Du skal sørge for at sikkerhedsforanstaltninger kommer på plads igen, hvis du har fjernet dem, mens du lavede en reparation eller installation
- Du skal rette dig efter de sikkerhedsregler der gælder, hvis du arbejder på en fremmed virksomhed

Arbejdslederens pligter

- Arbejdslederen skal deltage positivt i virksomhedens arbejdsmiljøarbejde
- Arbejdslederen skal indgå i sikkerhedsgruppen
- Arbejdslederen skal medvirke til, at arbejdsforholdene er fuldt forsvarlige
- Arbejdslederen skal sørge for, at sikkerhedsforanstaltningerne virker
- Arbejdslederen skal sørge for at fejl eller mangler, som kan medføre fare for ulykker eller sygdom, bliver bragt i orden. Hvis han ikke kan afværge faren på stedet, skal han straks underrette arbejdsgiveren

Selv om det er arbejdsgiverens ansvar, skal arbejdslederen bidrage til, at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

ARBEJDSLEDER

ARBEJDSGIVER

Arbejdsgiverens pligter

- Arbejdsgiveren skal organisere sikkerheds- og sundhedsarbejdet og medvirke til, at arbejdsmiljøarbejdet fungerer
- Arbejdsgiveren skal forebygge sikkerheds- og sundhedsmæssige risici
- Arbejdsgiveren skal sikre, at de ansatte bliver informeret om risici
- Arbejdsgiveren skal sørge for, at de ansatte får instruktion og bliver oplært
- Arbejdsgiveren skal give sikkerhedsorganisationen mulighed for at løse sine opgaver ordentligt
- Arbejdsgiveren skal sikre, at sikkerhedsudvalg og -grupper kan deltage i virksomhedens planlægning og i arbejdet med APV

Sikkerhedsudvalgets opgaver

- hvis der ikke er et sikkerhedsudvalg på virksomheden, skal sikkerhedsgruppen udføre udvalgets opgaver.

Sikkerhedsudvalget skal bl.a.:

- Planlægge, lede og koordinere arbejdsmiljøarbejdet, herunder sikkerhedsgruppernes arbejde med APV
- Kontrollere arbejdsmiljøarbejdet og at sikkerhedsforskrifterne overholdes
- Orienterer sikkerhedsgrupperne om virksomhedens arbejdsmiljøarbejde
- Rådgive og vejlede sikkerhedsgrupperne bl.a. informere sikkerhedsgrupperne
- Sørge for at sikkerhedsgrupperne kender sikkerhedsudvalgets principper, mål og midler for arbejdsmiljøarbejdet
- Holde sig orienteret om arbejdsmiljøregler og give informationen videre til sikkerhedsgrupperne
- Udarbejde en årlig statistik over ulykker, forgiftninger og sundhedsskader i virksomheden
- Opstille principper for oplæring og instruktion af de ansatte
- Inddrages i fastlæggelse af opgaver for arbejdsmiljørådgivere

Sikkerhedsudvalget skal rådgive arbejdsgiveren om løsning af arbejdsmiljøspørgsmål

Hvis arbejdsgiveren ikke følger sikkerhedsudvalgets indstilling, skal det begrundes på et efterfølgende ekstraordinært møde, som skal afholdes inden tre uger fra den dato, hvor indstillingen er givet. Det samme gælder normalt, når udvalget afgiver flere indstillinger om samme sag. Mødereferatet skal indeholde en begrundelse, hvis arbejdsgiveren ikke følger udvalgets råd.

Hvis I ikke kan acceptere begrundelsen, kan I bede Metal eller Arbejdstilsynet om at hjælpe jer.

Hvis I ikke har en sikkerhedsgruppe

Hvis I ikke har udnyttet muligheden for at vælge en sikkerhedsrepræsentant, er det arbejdslederen alene, der skal udføre sikkerhedsgruppens opgaver.

På små virksomheder med under 10 ansatte skal arbejdsmiljøarbejdet foregå ved personlig kontakt mellem arbejdsgiveren og de ansatte.

Arbejdsgiveren skal:

- give de ansatte alle nødvendige oplysninger af betydning for deres arbejdsmiljø
- give de ansatte lejlighed til at fremsætte forslag om arbejdsmiljø
- høre de ansatte ved planlægning og indførelse af ny teknologi, herunder om valg af udstyr, personlige værnemidler og tekniske hjælpemidler

Men på små virksomheder kan tillidsrepræsentanten også rejse arbejdsmiljøspørgsmål over for arbejdsgiveren.

Læs mere i "Arbejdsmiljø i små værksteder" fra I-BAR.

Tid og penge til arbejdsmiljøarbejdet

Arbejdsgiveren skal give medlemmerne af sikkerhedsgrupper, sikkerhedsudvalg og den daglige leder af sikkerheds- og sundhedsarbejdet den nødvendige tid til

arbejdsmiljøarbejdet. Tiden skal passe til virksomhedens art, størrelse og arbejdsmiljøproblemerne, og den skal give sikkerhedsorganisationens medlemmer mulighed for at udføre deres daglige opgaver og pligter i arbejdsmiljøarbejdet effektivt.

Arbejdsgiveren skal vurdere – efter høring af sikkerhedsorganisationen – hvor megen tid sikkerhedsorganisationens medlemmer skal have. Hvis der er uenighed om den nødvendige tid, kan Arbejdstilsynet afgøre spørgsmålet.

Arbejdsgiveren skal sørge for, at der stilles de nødvendige midler til rådighed for sikkerheds- og sundhedsarbejdet. Arbejdsgiveren skal bl.a. dække sikkerhedsrepræsentantens tab af indtægt ved udførelse af de forskellige aktiviteter i arbejdsmiljøarbejdet. Uenighed om dette spørgsmål afgøres ved fagretlig behandling.

Hvor står det?

- Bekendtgørelsen om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde nr. 575 af 21. juni 2001 med senere ændringer.
- Arbejdstilsynets vejledning om Sikkerhedsgrupper og sikkerhedsrepræsentanter nr. F.2.5
- Arbejdstilsynets vejledning om Sikkerhedsudvalg nr. F.2.6
- Arbejdstilsynets vejledning om Virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde nr. F.2.4

Sikkerhedsrepræsentantens opgaver

Sikkerhedsrepræsentanten udfører sine opgaver sammen med sin arbejdsleder. Sammen udgør de afdelingens sikkerhedsgruppe.

Sikkerhedsrepræsentanten og arbejdslederen skal:

- løse arbejdsmiljøproblemerne i afdelingen
- holde øje med arbejdsmiljøet og forhindre, at der opstår problemer
- inddrages i planlægning af:
 - ændring i arbejdets organisering
 - udvidelse eller ombygning af afdelingen
 - indkøb og ændringer af maskiner og tekniske hjælpemidler
 - indkøb af stoffer og materialer
 - udvidelser og ombygning af lokaler
- være med til at sikre, at arbejdsprocesser, arbejdsstedet, tekniske hjælpemidler samt arbejdet med stoffer og materialer tilpasses den enkelte ansatte
- inddrages ved planlægningen af den enkelte ansattes arbejdsfunktioner
- kontrollere, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige. Herunder:
 - at arbejdet er tilrettelagt og udføres fuldt forsvarligt
 - at kollegerne er beskyttet mod støj, støv, stråling og kulde m.v.
 - at kollegerne får effektiv oplæring og instruktion
 - at maskiner, værktøjer, redskaber, udstyr m.m. er indrettet og bruges fuldt forsvarligt

- påvirke den enkelte kollega til en sikker og sund adfærd
- sørge for, at kollegerne kender arbejdsmiljøreglerne
- deltage i undersøgelser af ulykker, forgiftninger, sundhedsskader og tilløb hertil, anmelde dem til arbejdsgiveren og forsøge at forhindre at de opstår igen
- inddrages i samarbejde med eksterne arbejdsmiljørådgivere
- kortlægge arbejdsmiljøet inden for gruppens område
- komme med forslag til forbedringer
- give forslag til løsninger og prioritere løsningsforslagene
- deltage i inspektioner af afdelingen
- deltage i sikkerhedsorganisationens møder

Læs mere om indflydelse på Planlægning og Rådgivning i *Sikkert Nyt* nr. 3, 2005.

Sikkerhedsrepræsentanten og jeres arbejdspladsvurdering

Sikkerhedsgruppen skal deltage i APV-arbejdet i deres afdeling, bl.a.:

- identifikation og kortlægning af arbejdsmiljøforholdene
- vurdering af arbejdsmiljøets indvirkning på sygefraværet
- beskrivelse og vurdering af arbejdsmiljøproblemerne
- prioritering og opstilling af handlingsplan
- gennemførelse og opfølgning af handlingsplan
- undersøgelser

Må sikkerhedsrepræsentanten stoppe arbejdet?

Kun hvis der er overhængende betydelig fare for kollegernes sikkerhed eller sundhed, faren ikke kan afværges og arbejdslederen ikke er til stede.

Hvis arbejdet standses, skal det omgående meddeles til arbejdsgiveren med en beskrivelse af årsagen, og arbejdslederen skal hurtigst muligt have besked.

Arbejdsopgaver, hvor der kan opstå overhængende betydelig fare, skal beskrives i APV'en og der skal fastsættes retningslinjer for, hvordan faren skal håndteres, hvis den ikke kan fjernes eller forhindres.

Bekendtgørelsen om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde §30 og §32.

Snakken med kollegerne

Det er i den daglige snak med kollegerne, at Henning C. Petersen (t.h.) ofte bliver gjort opmærksom på sikkerhedsproblemer – her i samtale med Ole Pedersen.

Synlighed er noget af det vigtigste for Henning C. Petersen som sikkerhedsrepræsentant på Arlas Esbjerg Mejeri for 16 kolleger i teknisk afdeling.

Han lægger derfor stor vægt på at komme rundt på hele mejeriet og kende hvert et hjørne. Det er i dagligdagen, at problemer i arbejdsmiljøet opstår. Og det er i dagligdagen, at problemerne bliver omtalt og ofte bliver løst, hvis der er tale om mindre sager.

”Møder har jeg altid droslet så meget ned som muligt. Det er vigtigere at komme rundt og tale med kollegerne. Jeg har gået som montør i mange år og kender hele mejeriet. Så jeg ved, hvad mine kolleger arbejder med. Mine kolleger ved også, at de altid kan kontakte mig på telefon eller

e-mail”, siger Henning C. Petersen.

Han har to timer om ugen til sit sikkerhedshverv og får 20 minutter på det månedlige værkstedsmøde til at tale sikkerhed.

Henning har flere konkrete eksempler på, at sikkerhedsproblemer er blevet løst, efter de er blevet omtalt i en snak med en kollega.

Esbjerg Mejeri har steriltanke på 6-8 meter i højden, hvor der sidder et røreværk i toppen, som indimellem skal spændes af. Det kan kun gøres indefra, og i seks af tankene sker det ved at

Hvor der er kemikalier, er der også synlige og udførlige brugsanvisninger.

Henning greb hurtigt ind, da Esbjerg Mejeri var ved at få installeret nye maskiner til datomærkning med sundhedsskadeligt blæk. Nu er det udskiftet med en bedre type. Der er også etableret udsugning på alle tappemaskiner.

Henning greb hurtigt ind, da Esbjerg Mejeri var ved at få installeret nye maskiner til datomærkning med sundhedsskadeligt blæk. Nu er det udskiftet med en bedre type. Der er også etableret udsugning på alle tappemaskiner.

løser problemer

7 gode råd

Henning C. Petersen har syv gode råd til andre sikkerhedsrepræsentanter:

1. Tal med dine kolleger, interesser dig for dem og deres familie – også montører udefra.
2. Sæt dig ind i arbejdet alle de steder, dine kolleger arbejder.
3. Sæt dig ind i afdelingens og virksomhedens økonomi – hvad er der råd til?
4. Vær ikke politibetjent men påtal sikkerhedsbrud på en frisk måde.
5. Forbered dig til møder fx med skitser, lovstof og billeder.
6. Hav et godt samarbejde med tillidsrepræsentanten, men bland ikke det faglige ind i sikkerhedsarbejdet, hvis det kan undgås.
7. Få et netværk med andre sikkerhedsrepræsentanter.

kravle ind ad et lille mandehul i bunden og stå på en stige, som bliver sat på tværs i tanken.

”En af mine kolleger kom så til mig og sagde, at han ikke var så glad for at kravle op på den stige uden sikring lænere. Og som han sagde: Henning, hvordan får vi en på din størrelse ud,

hvis du falder ned og brækker ryggen? Jeg gik derfor i gang med at skitsere arbejdsgangen og tage billeder af tankene og gik til min sikkerhedsleder. Vi tog derefter et møde med leverandøren og fandt frem til en løsning med at bore et fire tommer hul i toppen, sætte et rør i og et dæksel på, så vi kan fire en sikkerhedslinje ned, som folk kan tage på, inden de kravler op”, fortæller Henning.

Projektet har været kostbart, men alle tanke på mejeriet er nu knapt to år efter indrettet med faldsikring.

For Henning C. Petersen stopper synligheden ikke ved fabriksporten. Er en kollega kommet til skade på arbejdet, ringer han altid hjem til kollegaen dagen efter for at høre, hvordan han har det, om han har brug for hjælp, og hvor længe han regner med at være væk.

Fotograf: Robert Attermann, Red Star.

Esbjerg Mejeri har seks steriltanke. Takket være en snak med en kollega og Hennings indgriben er der nu sørget for faldsikring, når montørerne arbejder inde i de 6-8 meter høje tanke.

Når de ansatte på Esbjerg Mejeri møder om morgenen, kan de ved indgangen se, hvem de kan kontakte i sikkerhedsudvalget.

VIDSTE DU?

Modtag nyheder

på din e-mail om arbejdsmiljø eller andre faglige nyheder fra Dansk Metal. På danskmetal.dk/nyhedsservice kan du oprette et gratis abonnement. Her kan du også få svar på spørgsmål om arbejdsmiljø.

Sikkert Nyt på nettet

Du kan finde tidligere numre af Sikkert Nyt på Metals hjemmeside: www.danskmetal.dk

FORKORTELSER:

AT = Arbejdstilsynet
APV = Arbejdspladsvurdering
I-BAR = Industriens Branchearbejdsmiljøråd
NAF = Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
AMK = Arbejdsmiljøklagenævnet
BST = Bedriftssundhedstjeneste

Udgiver: Dansk Metal.
Ansvarhavende redaktør: Marina Hoffmann.
Redaktion: Jørgen Bernbom, Jan Toft Rasmussen, Arne Jensen, Jørgen Moltzen, Peter Poulsen og Ulrik Rasmussen
Layout: Kontrast design.
Tryk: Schultz.
ISSN 1602-3463.

Nye regler og vejledninger fra Arbejdstilsynet

- Bekendtgørelse om genteknologi og arbejdsmiljø nr. 910 af 11. september 2008
- Arbejdstilsynets elektroniske asbestguide viser dig, hvor du kan finde asbest i bygninger og lignende, hvis du fx skal lave renoveringsopgaver. Du finder guiden på Arbejdstilsynets temaside om asbest: www.at.dk

Nye vejledninger fra Branchearbejdsmiljørådene

Industrien

- Service på kontormaskiner, om serviceteknikernes arbejdsmiljøforhold

Privat Kontor & Administration

- Kontormaskiner og arbejdsmiljø, hvordan I vælger og placerer kontormaskiner, så I skaber et sundt og sikkert arbejdsmiljø

Bygge og anlæg

- Vinterforanstaltninger
- "Sikkerhed med Bent E", 15 forskellige filmklip om, hvordan Bent håndterer sikkerhed og sundhed inden for forskellige fag, bl.a. VVS: www.bar-ba.dk

Sundhedsavis fra LO

Sundhedsavisen handler om sundhedsfremme og godt arbejdsliv. Den indeholder historier om sundhed fra forskellige brancher, gode principper for sundhedsfremme, og den lægger også op til diskussion af, om der er grænser for sundhed. Avisen kan bestilles og downloades på LO's hjemmeside.

E-pjecer fra Dansk Metal

Miljøsekretariatet er begyndt at lave små elektroniske pjecer om arbejdsmiljøspørgsmål. Vi kalder dem e-pjecer, og du finder dem kun på Dansk Metals hjemmeside under pjecebestilling. Vi bestræber os på, at de egner sig til, at du selv kan skrive dem ud og sætte op på opslagstavlen. Indtil videre er det blevet til e-pjecerne: "Alenearbejde – må man det?" og "Varmt arbejde".

Kviksølvskandalen i Grindsted

Dansk Metal har oprettet en særlig hjemmeside om sagen, hvor du kan finde fakta om kviksølv, Grindstedværket og om forbundets indsats for de 16 medlemmer, som har fået anmeldt deres arbejdsskadesag: www.danskmetal.dk/kviksoelv

APV-redskaber

Du kan finde en række nyttige oplysninger og redskaber om APV på Dansk Metals hjemmeside. Vi har lavet siden for at give inspiration til det videre arbejde med APV og fordi EU kører kampagne om APV i 2008 og 2009.

Bøderne på vej op

Beskæftigelsesministeren har fremlagt et lovforslag, der betyder, at bøderne skal fordobles for overtrædelser, der har medført en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge.

- For arbejdsgivere stiger bøderne ved materielle overtrædelser til 40.000 kr. og for grove materielle overtrædelser til 80.000 kr.
- For arbejdsledere stiger bøderne til 4.000 kr.
- For ansatte stiger bøderne til 2.000 kr. eller til 5.000 kr. hvis arbejdsgiveren ikke straffes samtidigt. Ansatte, som selv er kommet til skade ved overtrædelserne, får ikke bøde.

Forslaget kommer, efter at 66 mennesker mistede livet sidste år efter en arbejdsulykke, og siden 2002 er antallet af arbejdsulykker med dødelig udgang steget med 14 pct.

Gode eksempler efterlyses

Dansk Metal efterlyser eksempler på virksomheder, som inddrager arbejdsmiljø i beslutningerne om investeringer, produktivitet eller kvalitet. Eksemplerne skal bidrage til at undersøge hvordan sikkerhedsorganisationen kan få større muligheder for at skabe forbedringer af arbejdsmiljøet. Du kan læse mere om dette på vores hjemmeside, og her er også en e-mailadresse, som du kan sende dine gode eksempler til.